

IN MEMORIAM ION LUPAN

Există oameni care aleg să parcurgă în viață un drum luminat de flacăra albastră a idealurilor și a eroismului aplicat faptelor zilnice ale datoriei față de viață și față de pământul părintesc. Asemenea oameni clădesc temelia țării, forjează caracterul național și contribuie la întregirea istoriei prin simplul fapt de a face Istorie prin energia spirituală, dăruirea și devotamentul lor cotidian. Profesorul Ion Lupan face parte din tagma acestor naturi superioare, care au înțeles să-și facă datoria așa cum puțini izbutesc să o facă, motivându-i astfel și pe alții să procedeze la fel.

Doctor habilitat în medicină, profesor universitar, autor al peste o sută patruzeci de lucrări științifice și al nouă brevete de invenție, coordonator științific al șase teze de doctorat și recenzent oficial al tot atâtor teze susținute în domeniu, membru al Consiliului Științific Specializat, organizat ad hoc pentru susținerea a cinci teze de doctorat, apoi președinte în exercițiu al CȘS, Ion Lupan este cunoscut în cercul său profesional, dar mai cu seamă, în rândul nenumăraților săi pacienți, maturi și copii, care au beneficiat de cunoștințele și dăruirea sa profesională, drept medicul cu inimă mare și mâini de aur. Cu modestia caracteristică oamenilor cu adevărat valoroși, Ion Lupan afirma, în unul din interviurile sale, că dacă ar fi cazul de înveșnicit pe cineva din localitatea sa natală, această onoare nu i-ar reveni Dumnealui personal, ci tuturor „șestăcenilor“, rude, consăteni și oameni de omenie, de la care a primit cele mai valoroase lecții de viață. În preajma zilei sale de naștere, când distinsul șestăcean Ion Lupan ar fi împlinit onorabila vârstă de 66 de ani, dorim să-i aducem un omagiu celui care va rămâne pentru eternitatea memoriei colective Omul și Profesorul Ion Lupan.

Născut la 19 ianuarie 1952 într-o familie de „oameni cu demnitate“ din satul Șestaci, raionul Șoldănești, Ion Lupan a absolvit, în 1970, Colegiul de Medicină din Bălți, continuându-și studiile superioare la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, pe care le încheie, cu mențiune, în 1975. Ascensiunea sa profesională urmează mai multe instituții medicale din țară, unde acumulează experiența și cunoștințele necesare unei viitoare cariere științifice. Activând, din 1975 până în 1977, în calitate de profesor la Colegiul de Medicină și medic la policlinica stomatologică din Tiraspol, tânărul pedagog le transmite discipolilor săi, prin exemplul personal, unicul model incontestabil de conduită profesională, cel bazat pe cunoaștere. În perioada 1978—1983, Ion Lupan activează în secția de chirurgie maxilo-facială a Spitalului Republican, apoi se transferă la Spitalul Clinic Republican pentru copii „E. Coțaga“, unde instituie și conduce, din 1983 și până la sfârșitul vieții, Secția de chirurgie maxilo-facială. În cadrul aceleiași instituții, Ion Lupan ocupă, din 2007, funcția de șef catedră Chirurgie Oro-Maxilo-Facială Pediatrică, Pedodontie și Ortodontie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu“.

Anume de această Catedră își va lega Ion Lupan destinul său de cercetător, înscriind în istoria științei din Republica Moldova una din cele mai strălucite și onorabile pagini. În 1982, Ion Lupan absolvă studiile doctorale, urmând o perioadă îndelungată de cercetare și elaborare a tezei de doctorat cu tema „Uranoveloplastia — căi de ameliorare a rezultatelor clinice“, pe care o va promova, cu un succes remarcabil, în 1993. Vastitatea intereselor sale științifice vor fi fructificate ulterior într-o altă teză, de doctor habilitat de această dată, cu tema „Recuperarea medicală a copiilor cu malformații congenitale ale feței“, susținută în 2004. Înalta apreciere de care s-a bucurat Ion Lupan în comunitatea sa profesională este probată de multitudinea funcțiilor și atribuțiilor sale în cadrul instituțional: președinte în exercițiu al Asociației stomatologilor din RM și al Asociației chirurgilor cranio-maxilo-faciali din RM; membru al Asociației chirurgilor cranio-maxilo-faciali

din Europa; membru al Asociației stomatologilor din Europa (ERO); specialist principal netitular în stomatologie al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din Republica Moldova; expert în probleme de sănătate în cadrul CNEAS. Ion Lupan a fost fondatorul și redactorul-șef al revistei „Medicina Stomatologică” din Republica Moldova, membru al colegiului de redacție al ediției Revistelor de ortodonție și ortopedie dento-facială, reabilitare orală, medicină stomatologică din România și al „Curierului Medical” din Republica Moldova. Din 2009, Ion Lupan a ocupat funcția de decan și președinte al Consiliului Facultății de Stomatologie, precum și cea de membru al Consiliului Științific și al Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În 2008, Ion Lupan a fost ales membru al Asambleei Academiei de Științe a Moldovei. Pentru meritele sale deosebite în domeniul științei, Ion Lupan a devenit, în 2017, Membru Corespondent al Academiei de Științe din Republica Moldova și a fost decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu”.

Bineînțeles, această mult prea succintă înșiruire a activității lui Ion Lupan nu poate rezuma plenitudinea unei vieți trăite la maxima combustie a intereselor profesionale și a conștiinței datoriei împlinite. Plin de vitalitate și de energie, Ion Lupan a fost un vizionar, un deschizător de drumuri, încrezător în virtuțile superioare ale științei, pe care vor păși, cu încredere și demnitate, oamenii de știință din actuala și viitoarele generații. Ion Lupan va rămâne în memoria tuturor celor care l-au cunoscut — colegi, discipoli și pacienți — un om cu adevărat mare, deoarece, pe lângă inepuizabila sa energie profesională, a fost înzestrat cu preaplinul omeniei care modelează factura etică a urmașilor. Încheiem acest omagiu dedicat profesorului Ion Lupan prin reamintirea rostului și a rolului unui discurs comemorativ, formulat cu mare exactitate de poetul ieșean Mihai Codreanu: „Dragostea și respectul pentru oamenii de valoare este pentru orice țară unul din netăgăduitele semne că ea merge înainte pe calea civilizației”.